

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

Deres ref:

Vår ref:
2004/3613 - 30557/2008

Saksbeh:
Marie Devold Romundgard,

Dato:
02.09.2008

Høringsuttalelse fra Skedsmo kommune til endringer i valgloven og kommuneloven med frist 30.09.08

Behandling i Formannskapet - 27.08.2008:

Tilleggsforslag fra Fremskrittspartiet ved Tone H. Antonsen

Skedsmo kommune vil i stedet oppfordre Departementet til å se på nye, teknologiske løsninger for avgivelse av stemmer eksempelvis gjennom bruk av internett- og mobilløsninger. Ordninger som allerede benyttes til f.eks. avlevering av egen selvangivelse.

Forslaget fikk 5 stemmer (Sp/V/Frp) og falt.

Vedtak i Formannskapet - 27.08.2008:

"Tidlegroysting"

Forslaget om "tidlegroysting" er et ekstratiltak for noen få. Disse velgerne må henvende seg til kommunen enten skriftlig eller muntlig og be om å få stemme, men kommunen kan ikke kreve dokumentasjon for behovet. Etter Skedsmo kommunes oppfatning er dette en ordning som er vanskelig å avgrense.

Skedsmo kommune er også av den oppfatning at dette er et marginalt problem og mener at den tid som med dagens ordning er avsatt til forhåndsstemming innenriks (1 måned) og utenriks (2 måneder) er tilstrekkelig.

Skedsmo kommune slutter seg derfor ikke til den foreslåtte lovendring om innføring av "tidlegroysting".

Andre foreslåtte endringer til valgloven:

Skedsmo kommune har ingen bemerkninger.

Enstemmig vedtatt.

Saksdokumentet vedlegges til orientering.

Med hilsen

Marie Devold Romundgard

SAKSFRAMLEGG

SKEDSMO KOMMUNE

Saksmappe	Løpenr.	Saksbehandler
2004/3613	26170/2008	Marie Devold Romundgard

Endringer i valgloven og kommuneloven - Høring med frist 30.9.2008

Saksgang

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
08/114	Formannskapet	27.08.2008

Rådmannens forslag til høringsuttalelse til valgloven:

"Tidlegrøysting"

Forslaget om "tidlegrøysting" er et ekstratiltak for noen få. Disse velgerne må henvende seg til kommunen enten skriftlig eller muntlig og be om å få stemme, men kommunen kan ikke kreve dokumentasjon for behovet. Etter Skedsmo kommunes oppfatning er dette en ordning som er vanskelig å avgrense.

Skedsmo kommune er også av den oppfatning at dette er et marginalt problem og mener at den tid som med dagens ordning er avsatt til forhåndsstemming innenriks (1 måned) og utenriks (2 måneder) er tilstrekkelig.

Skedsmo kommune slutter seg derfor ikke til den foreslåtte lovendring om innføring av "tidlegrøysting".

Andre foreslåtte endringer til valgloven:

Skedsmo kommune har ingen bemerkninger.

Vedlegg:
Lovforslaget
Utdrag fra høringsnotatet vedr. lokale folkeavstemninger

Bakgrunn:

Kommunal- og regionaldepartementet har sendt lovforslaget til høring, frist 30.9.08.

Høringen gjelder valglovens § 8-1, 9-2, 9-3, 9-9, 10-1, og 15-10, 15-11 og kommunelovens § 39B

Henvi sning:

<http://www.regjeringen.no/upload/KRD/Vedlegg/KOMM/Valg/HoyringsnotatNYNY.pdf>

Valgloven:

Forslaget til endringer §§ 9-2 og 9-3:

1. Valgstyret bestemmer sted og åpningstid i valglokalene, men kommunestyret selv kan – med tilslutning av 1/3 av medlemmene - vedta
 - å holde valg søndag før valgdagen, selv om valgstyret har vedtatt en dags valg, §9-2
 - å holde valglokalene åpent lenger enn det valgstyret har bestemt, §9-3 (ikke lenger enn til kl 21)
 2. Stemmegivningen må ikke foregå senere enn kl 21.00, §9-3 (nå kl 20.00)
- Disse endringene medfører justeringer i §§ 8-1 (3), 9-9 og 10-1 fra kl 20.00 til kl. 21.00.

Kommentarer:

Punktene ovenfor kommenteres ikke ut over det å bemerke at en time lenger åpningstid i valglokalene vil føre til økte kostnader (overtid for adm. valgmedarbeidere) og at innrapportering av valgresultatet også vil bli en time senere enn nå.

Forslag til nytt pkt (4) til § 8-1

Punktet har følgende ordlyd:

"Velgere som oppholder seg innenriks, unntatt på Svalbard og Jan Mayen, og som ikke kan avgi stemme i perioden for forhåndsstemmegivning eller på valgting, kan avgi stemme fra 1. juli og frem til forhåndsstemmegivningen starter 10. august i valgåret"

§ 8-1 i gjeldende lov lyder slik:

- (1) Velgere som ønsker det, kan avgi forhåndsstemme fra 10. august i valgåret innenriks og fra 1. juli i valgåret utenriks og på Svalbard og Jan Mayen.
- (2) Forhåndsstemmegivningen må ikke foregå senere enn siste fredag før valgdagen innenriks, herunder på Svalbard og Jan Mayen, og nest siste fredag før valgdagen utenriks. For å sikre at forhåndsstemmegivningene kommer frem i tide, kan sysselmannen fastsette at forhåndsstemmegivningen på Svalbard skal avsluttes på et tidligere tidspunkt.
- (3) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen valgdagen kl. 20.

Endret ved lov 11 mai 2007 nr. 16.

Kommentarer:

Innenfor gjeldende rett kan man forhåndsstemme 1 måned innenriks og 2 måneder utenriks. Noen få har ikke anledning til verken å forhåndsstemme eller å møte opp i valglokalet.

I departementets vurdering av forslaget heter det:

"Ordninga gjeld veljarar som ikkje har høve til å røyste på førehand eller røyste på valtinget, men det er ikkje knytt noko krav til at veljaren formelt må bevise dette for å få røyste på denne måten.

Utgangspunktet må vere at veljaren vender seg til kommunen, skriftleg eller munnleg, og ber om å få røyste, og at vedkomande får oppgitt eit tidspunkt han/ho kan røyste.

Veljaren får oppgitt eit tidspunkt av valstyret for når han/ho kan røyste. Kommunen kan likevel ikkje avgrense tida for når ein kan røyste på denne måten, til dømes til ein eller fleire bestemte dagar i veka

Valstyret skal ta omsyn til ønsket til veljaren når det gjeld tidspunkt for røystinga. Det er likevel akseptabelt at mottaket skjer innafor ordinær kontortid”.

Departementet skriver i høringsnotatet at ordningen skal være enkel å innrette seg etter for velgeren, og *”departementet går ut frå at det ikkje er særleg mange av slike veljarar”*. Velgerne må henvende seg til kommunen enten skriftlig eller muntlig og be om å få stemme, men kommunen kan ikke kreve dokumentasjon for behovet.

Etter Skedsmo kommunes oppfatning er dette en ordning som er vanskelig å avgrense, alle som henvender seg skal få stemme.

Det er kjent for kommuneadministrasjonen og især for valgsekretariatet at sommermånedene i valgåret er fullpakket med oppgaver som skal løses før dørene i valglokalene åpnes valgdagen. Et tillegg som dette vil medfører ekstrabelasting i juli, som er den store feriemåned.

Skjæringsdato er 30. juni (dato som avgjør hvor velgeren skal stemme) og det foreslås *”tidlegrøysting”* fra dagen etter, altså 1. juli.

Departementet uttaler at *”det skal være mogleg å ha klart manuelle utskrifter frå manntallet og ferdigtrykte røystesettlar”* innen 1. juli. Om manntallet er oppdatert fram til skjæringsdato, avhenger av om folkeregisteret er à jour med endringene, men en må trolig regne med et visst etterslep og at *”tidlegrøyster”* vil kunne bli sendt til feil kommune.

Enten det er en eller mange velgere som ønsker å *”tidlegrøyste”*, må valgbestemmelsene og rutineene for forhåndsstemmemottak følges. Det må settes opp et stemmeavlukke m/listesett og en må ha personer til stede som kan ta imot stemmene og sørge for sikker oppbevaring. Av sikkerhets- og anonymitetshensyn bør ikke dette overlates til en person alene.

Velgeren skal få oppgitt et tidspunkt av valstyret for når han/hun kan stemme, heter det i departementets vurdering: *”Valstyret skal ta omsyn til ønsket til veljaren når det gjeld tidspunkt for røystinga. Det er likevel akseptabelt at mottaket skjer innafor ordinær kontortid”*.

At valgstyret skal oppgi tidspunktet for når vedkommende kan få stemme, krever enten at valgstyret innkalles eller at valgstyret delegerer avgjørelsen til administrasjonen, juli er feriemåned for politikerne også.

Henvendelsene fra personer som ønsker å stemme må behandles fortløpende, og hvis man skal følge forslaget, vil kommunen fra 1. juli - til enhver tid - måtte ha til stede personer som kan valgbestemmelsene og rutineene for forhåndsstemmemottak og som kan sørge for en sikker oppbevaring av mottatte stemmer. Av sikkerhets- og anonymitetshensyn bør ikke en person alene ta imot en slik stemme.

Forslag til ny § 15-10 Valgobservasjon

(1) Departementet kan akkreditere nasjonale og internasjonale valgobservatører fra institusjoner eller organisasjoner til å observere gjennomføringen av valg til Stortinget eller valg til kommunestyre og fylkesting.

(2) Kommunene er forpliktet til å ta imot akkrediterte valgobservatører og tilrettelegge for valgobservasjon.

(3) Departementet kan gi forskrift om akkreditering av valgobservatører og tilrettelegging av valgobservasjon.

Kommentarer:

For å klargjøre det ansvaret Norge har når det gjelder valgobservasjon og for å legge forholdene til rette for å ta imot valgobservatører, foreslås at det tas inn en egen bestemmelse i valgloven. Departementet mener det er viktig å fjerne all tvil om forpliktelsene som Norge har på dette området, og hva som kreves av landets kommuner for å oppfylle internasjonale forpliktelser. Det foreslås derfor en ny § 15-10 der departementet gis hjemmel til å pålegge kommunene plikt til å ta imot valgobservatører, og myndighet til å gi utfyllende forskrift om hvordan valgobservasjonen skal foregå i praksis.

Forslag til ny § 15-11 Overtredelsesgebyr for overtredelse av § 9-9 (offentliggjøring av valgresultater og prognoser)

(1) Medietilsynet kan ved uaktsom og forsettlig overtredelse av § 9-9 ilegge overtredelsesgebyr til staten fastsatt etter nærmere regler gitt av departementet.

(2) Overtredelsesgebyrer pålegges den som er ansvarlig for offentliggjøringen. Det bør ved fastsettelsen av størrelsen på gebyret legges vekt på overtredelsens karakter og grovhet. Ved gjentatte overtredelser av § 9-9 kan gebyret forhøyes. Gebyret er beløpsmessig begrensa oppad til kr 20.000,-.

(3) Vedtak om ilagt overtredelsesgebyr kan påklages til departementet.

(4) Ilagt overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

(5) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragraf, herunder inndrivelse, renter og betalingsfrist.

Kommentarer:

Etter valgloven er det forbudt å offentliggjøre valgresultater og prognoser før alle valglokalene er stengt på valgdagen.

Valgloven verner om viktige demokratiske verdier i samfunnet, og forbudet i § 9-9 er en måte å sikre at lovens formål blir fulgt. For at lovgivningen skal ha tilsiktet virkning, må regelen håndheves slik at lovbrudd får konsekvenser for den som ikke følger loven.

Overtredelsesgebyr kan ilegges ved uaktsom og forsettlig overtredelse, begrenset oppad til 2 millioner kroner.

Kommuneloven:

Forslag til ny § 39b – Lokale folkeavstemninger

1. Kommunestyret eller fylkestinget kan selv bestemme at det skal avholdes rådgivende lokal folkeavstemning

2. Kommunene og fylkeskommunene plikter å gi de oppgaver som departementet finner er nødvendig for å offentliggjøre informasjon om lokale folkeavstemninger.

Kommentarer:

Kommunene og fylkeskommunene representerer i utgangspunktet avledet statsmakt og folket utøver sin makt indirekte gjennom valgte representanter i kommunestyrene og fylkestingene. Å overdra myndighet til en folkeavstemning vil innebære et grunnleggende brudd med det representative systemet som norsk kommunalforvaltning bygger på, et system som i større grad ivaretar en helhetlig lokalpolitikk enn en folkeavstemning om en enkeltsak.

Partiene kan binde seg til å stemme i samsvar med utfallet av en folkeavstemning, men kommunestyret kan ikke vedta at en sak skal bli bindende avgjort i en folkeavstemning, jf KL§6 hvor det heter: "Kommunestyret og fylkestinget er de øverste kommunale og fylkeskommunale organer. De treffer vedtak på vegne av kommunene eller fylkeskommunene så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak":

Lokale rådgivende folkeavstemninger har en lang tradisjon i Norge. Denne tradisjonen har utviklet seg selv om vi ikke har hatt generelt regelverk for slike valg. Slik departementet ser det, er anledningen til å gjennomføre folkeavstemninger underkommunisert og dette er en viktig årsak til at det nå foreslås å lovfeste prinsippet om den retten kommunene har til å holde lokale rådgivende folkeavstemninger.

En slik regel vil ha sin naturlige plass i kommuneloven sammen med reglene om innbyggerinitiativ, regler som departementet mener utfyller hverandre. Det lovfestes ikke hvordan folkeavstemningen skal gjennomføres i praksis, det er det opp til kommunene å avgjøre ut fra lokale forhold.

Det er altså slik at en i dagens system har anledning til å benytte rådgivende folkeavstemning. En lovendring som foreslått oppfattes eventuelt å måtte innebære et ønske om at rådgivende folkeavstemning oftere skal tas i bruk enn det praksis hittil har medført.

Rådmannen skal være tilbakeholden med å kommentere spørsmålet, da det oppfattes som et rent politisk spørsmål, men vil likevel anta at en vesentlig vurdering må bli om det vil være mulig for lokalpolitikken å anvende folkeavstemninger i enkeltspørsmål uten at disse i realiteten vil måtte gis beslutningskraft.

Forslag til høringsuttalelse til valgloven:

"Tidlegrøysting"

Forslaget om "tidlegrøysting" er et ekstratiltak for noen få. Disse velgerne må henvende seg til kommunen enten skriftlig eller muntlig og be om å få stemme, men kommunen kan ikke kreve dokumentasjon for behovet. Etter Skedsmo kommunes oppfatning er dette en ordning som er vanskelig å avgrense.

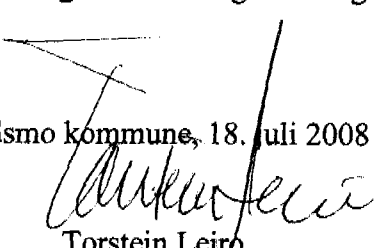
Skedsmo kommune er også av den oppfatning at dette er et marginalt problem og mener at den tid som med dagens ordning er avsatt til forhåndsstemming innenriks (1 måned) og utenriks (2 måneder) er tilstrekkelig.

Skedsmo kommune slutter seg derfor ikke til den foreslåtte lovendring om innføring av "tidlegrøysting".

Andre foreslåtte endringer:

Skedsmo kommune har ingen bemerkninger til de øvrige endringene.

Skedsmo kommune, 18. juli 2008

Torstein Leiro
rådmann